Ч. 80. Львôвъ, Субота 16 (28) жовтня 1882. **Рочникъ III.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ руских святъ) о 4-ôй годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адрессою: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:*

на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року , зр. 2·50
на чверть року . зр. 1·25

Для Россіи

на цѣлый рôкъ . . 8 рубл.
на пôвъ року . . 4 рубл.
на чверть року . . 2 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на четверть року . 3 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . 2 р. 50к.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ . . . . 10 зр.
на пôвъ року . . . . 5 зр.
на чверть року . . . . 2·50 зр.
съ дод. „Библіотеки:
на цѣлый рôкъ . 14 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ *ѣ*=**ji**, *б*, *п̂*=**i**, *и* (въ серединѣ и на кôнци слôвъ)=**ы**, *и* (на початку слôвъ и по самогласныхъ) = **i**, *б* (на початку слôвъ) = **вi**.

Политика шовинизму.

III.

(Блудна метода въ ставленю програмъ. Нестôйкôсть и воздушнôсть предкладаныхъ зъ горы уній.)

Здаеся, що и авторъ брошуры „Polityka Nerwów“ чуе выткненй нами хибы и блуды галицко-польскои политики, коли въ своѣй брошурѣ засуджуе [illegible] теперѣшну политику яко „политику нервôвъ“, накликае [illegible] покинути сей „настрôй нервовый“, а руководитись постôйными засадами розуму и розваги, и самъ остаточно забираеся до „програмовыхъ мыслей“ и предкладае новй точки новои програмы. Якй се тй новй точки? 1) Унія и сполученье съ божествомъ, 2) унія съ цѣлостею Польщѣ, 3) унія съ духовеньствомъ, 4) унія съ Русею, 5) унія съ жидами, 6) унія станôвъ.

Вже самъ першій поглядъ показуе, що тутъ зведено дуже много рôжнородныхъ, а навѣть зовсѣмъ суперечныхъ справъ, а що бôльше, що тутъ поставлено дахъ — чи шѣсть дахôвъ попереду фундаментôвъ, що тутъ въ програму втягнено або такй рѣчи, що пр. якъ унія и сполученье съ божествомъ, — зовсѣмъ не належатъ и не повиннй належати до политичнои програмы, або рѣчи, якъ пр. унія съ духовеньствомъ, жидами и станами, що себе взаимно выключаютъ, а оодак доси остаются въ рѣзкôй суперечности. Впрочѣмъ поставленй точки про унію съ Богомъ, цѣлостею Польщѣ, духовеньствомъ, жидами и станами являются дуже неясными, надмѣрно платоничными и далеко нереальными. Коли авторъ A. Z. „Polityki Nerwów“ жадае унія съ Богомъ для поруки политичнои достовѣрности и честноты кождои дѣйствуючои единицѣ, то ачейже яко политикъ повиненъ знати, що се зовсѣмъ нѣяка порука такои достовѣрности и честноты, бо бувають жежь и межи католиками-ультрамонтанами дуже часто люде политичнои недостовѣрности и нечести. Кромѣ того повинно бути вѣдомо авторови, що „унія съ Богомъ“ такъ въ минувшости якъ и въ теперѣшности уживаеся яко плащикъ религійнои нетерпимости, що она зовсѣмъ непотрѣбно и шкодливо мѣшае религію до политики, а тымъ самымъ вже зводитъ народну политику на безпутя.

А щожь се такого унія съ цѣлостею Польщѣ? Где тая цѣлôсть и чи може тутъ бути яка небудь дѣйстна унія реальна? Самъ жежь авторъ выставляе ту унію лише яко моральну. Чимъ жежь може выявлятися така моральна унія въ дѣйстности? Очевидно не въ народнôмъ представительствѣ, не въ публичныхъ объявахъ всѣхъ частей Польщѣ, бо сего не позволяе фактичный подѣлъ Польщѣ. Говорѣтъ про унію съ цѣлостею, скôлько хочете, а все таки еи не буде, бо и бути не може середъ теперѣшного стану. Можна лише говорити о посереднôмъ, моральнôмъ вплывѣ однои [illegible] другу, але се зовсѣмъ не унія съ цѣлостею. Говорити про таку унію есть традиційною слабостею, що хоче видѣти то, чого на дѣлѣ нема. На дѣлѣ жіе кожда часть своимъ ôтмѣннымъ житьемъ, ôтповѣдно до ôтмѣнныхъ обстановъ, середъ якихъ находится.

Тутъ власне показуеся та блудна, дотеперѣшными польскими политиками такъ улюблена дорога ставляти програму зъ горы, отже еи насильно накидати. Се жь рѣчь ясна, що коли мае бути поважна мова о якôй небудь уніи, то она повинна бути выплывомъ твердыхъ, ясно зложеныхъ и розумныхъ пôдставъ, ясного уладженя тыхъ ôтношень, котрй маются унификувати. Треба отже попереду показати, що и якъ мае и чи може унификуватися, а не попереду ставити унію. Сего труду не задавъ собѣ A. Z. въ своѣй брошурѣ, ôнъ не показавъ чи и на якихъ пôдставахъ, на якихъ интересахъ народныхъ можутъ опертися его уніи. Замѣсть, признавши дотеперѣшну шкодливôсть и безпутнôсть польскои политики и въ загалѣ цѣлого стану нашого краю, показати якй тутъ потрѣбнй реформы, якъ такй реформы перевести, якъ зъединати единодушныхъ людей для сеи реформовои працѣ и доперва сею дорогою дôйти до лучшого стану, п. A. Z. держится зовсѣмъ противнои методы, и забуваючи про такй реформы, про дорогу до лучшого, голоситъ вже напередъ свôй воздушный рай въ шести уніяхъ, зъ горы вже ставитъ тй уніи и доперва черезъ нихъ хоче доходити до реформъ! Се есть, пôсля нашои гадки, зовсѣмъ блудна метода ставити рѣчь до горы ногами. Перше треба працѣ и реформъ, перше треба яснои програмы зъ долу до горы, нѣмъ можна говорити про те, що може або не може бути на горѣ.

Єдиный выпятокъ въ тôй зъ горы накидуваной уніятскôй методѣ замѣчаемо въ справѣ рускôй, котрôй авторъ брошуры посвящае розмѣрно найбôльше мѣсця и выясненя. И про сю сторону хочемо поговорити въ пôзнѣйшихъ статяхъ.

ЯКЪ ЛЮДЕ СОБѢ ВЪ НУЖДѢ ДАЮТЪ РАДУ?

(Дальше.)

Наближаемося до першого лихолѣтя попереду зазначеного с. е. до р. 1861. Коли товариство консумційне було правительствомъ принуджене, выступити публично, мусѣло оно выказатися гваранційною сумою на случай розвязаня, бо капиталъ товариства, потрѣбный на операцію, не дававъ еще повнои поруки, що до доставцѣвъ заграничныхъ. Щобы дôстати таку суму, завязалося попри товариствѣ консумційнôмъ товариство гваранційне, котрого вкладки мали получати 5%, однакожь еще съ тымъ застереженьемъ, що ôтпоручники товариства гваранційного маютъ засѣдати въ радѣ управляючôй. Нещастье хотѣло, що тогдѣшнй члены управляючои рады захотѣли въ рухъ впровадити давно вже въ ихъ головахъ засѣлу агитацію политичну, не уважаючи на ясне и точне постановленье еще въ р. 1853, що товариство консумційне не повинно заниматися политикою. Ôтпоручники товариства гваранційного примкнули также до однои въ партій политичныхъ и якъ здаеся, було се замѣромъ ихъ въ самого початку, втягали новыхъ членôвъ, прихильникôвъ агитаціи и тымъ способомъ роздули на ново и то вже на добре пожаръ въ товариствѣ. Гваранційне товариство и такъ вже було сôлею въ оцѣ тыхъ, що слѣдили за розвоемъ товариства консумційного, а тымъ бôльше, що товариство могло вже на своихъ ногахъ стояти. 110 членôвъ зажадали загальныхъ зборôвъ, котрй ажь три разы збирались, поки на якійсь часъ не удалося имъ очистити душну атмосферу. На тыхъ зборахъ рѣшено: коли капиталъ товариства осягне высокôсть 85,000 фр., выплатити акціи и то по 5 фр. за кожду (вартôсть ихъ була въ початку 2 а опôсля $3^1/_2$ франка), членамъ выдати дипломы, котрй тôлько черезъ сукцесію изъ одного на другого переносити можна, новыхъ членôвъ бôльше не пріймати, выповѣсти и выплатити заразъ весь гваранційный капиталъ, а щобы членôвъ для дѣла заинтересувати, рѣшено дальше, щобы на случай, якъ маетокъ товариства осягне высокôсть 200.000 фр. роздѣляти чиншъ по 5% межи членôвъ. Тыми енергичными и раціональными рѣшенями заведено знову порядокъ и показано управляючôй радѣ, що члены суть панами товариства и що въ купецкôмъ товариствѣ нѣкуда буяти амбиціямъ поодинокихъ личностей.

Блудъ поповненый въ регуляминѣ еще давнѣйшихъ часôвъ вызвавъ кризу въ роцѣ 1867. Принято було, що касіеръ и факторъ маютъ получати кромѣ постôйнои пенсіи еще тантіему ôтъ оборотового капиталу; въ роцѣ 1867 ôткрыто, що оба тй урядники надуживаютъ своихъ правъ, бо касіеръ запустився въ фалшивй операціи векслёвй, а факторъ робивъ великй вплаты и выплаты, черезъ що оборотъ капиталомъ осягнувъ высокихъ цифръ; знайдено дальше, що инвентарь товариства такожь несправедливо оцѣненый и тому подôбнй надужитя въ стороны рады и урядникôвъ. Зборы порѣшили, щобы цѣла управляюча рада уступила, касіера и фактора усунено такожь, на будуче заказано касіерови всякй операціи векслями и вызначено имъ по при пенсіи еще тантіему ôтъ чистого доходу по замкненю рахункôвъ рôчныхъ. Якъ рѣшено було, такъ и сталося и тягнулося дальше до р. 1872, отже до початку третого періоду.

Въ высшôмъ степени показало товариство свою силу, енергію и интересъ для дѣла въ р. 1872. Въ тôмъ роцѣ показалися политичнй агитаціи въ нашôмъ товариствѣ, вже ажь занадто яскравыми. Помимо выразного рѣшеня, щобы непріймати новыхъ членôвъ, управляюча рада таки пріймала своихъ союзникôвъ тихцемъ, переношено дипломы членськй зъ одного на другого, вытуманено не у одного дипломъ и передано другому и т. ин. безправя запанували въ управляючôй радѣ. Знову генеральнй зборы шумнй, знову обаленье цѣлои рады управляючои. Кромѣ того рѣшае зборъ, що члены управляючои рады не можутъ выповняти двохъ функцій, не могутъ бути выбраными до комисій спеціяльныхъ, не можутъ бути доставцями нѣякихъ товарôвъ и т. п. для товариства, и т. д. Тыми рѣшенями мабуть замкнено дверѣ безпорядкамъ на завсѣгды, то-

---

ФЕДЬКО ОСТРОЖСКІЙ

исторична драма въ 5 дѣяхъ *Омеляна Огоновского*, премійована на сегорôчнôмъ конкурсѣ товариства „Руска Бесѣда“.

(Конець.)

Єсть однакожь еще и друга сторона въ характерѣ Острожского, котра бодай въ очахъ слухача-Русина значно лагодитъ и покрывае недостатки першои. Се сторона патріотична. Именно послѣдна сцена, коли вносятъ смертельно раненого Острожского, его розказанье задля часового ôтступництва ôтъ справы своеи ôтчины, его патріотичне завѣщанье — дуже красно выявляютъ сю сторону его патріотизму, глубоко вражаются въ серця рускихъ слухачѣвъ и кажутъ забувати на его попереднй такъ суперечнй поступки, выставляючи ихъ въ свѣтлѣ часового оману душевного.

Черный характеръ князя Митка-Зубревицкого щасливо обдуманый и вручно вплетеный въ голову суть драмы. Се есть супротивна сила, котру приходится поборювати героеви драмы перед головнôмъ ворожѣ. Ôнъ надае тои драматичности, а своимъ чорнымъ характеромъ того ефектовного контрасту, що и особу героя выставляе въ яснѣйшôмъ свѣтлѣ, и самôй драмѣ надае тои живости и рôжнородности, якои она бъ не мала, коли бы супротивъ Острожского выступали лише однй Поляки. Власне для того здаеся намъ булобы и тутъ пожаданымъ, щобы дѣяльнôсть Митка, его интрига, выступила виднѣйше на сценѣ, а не ховалась за сценою.

Конець судьбы Митка може въ певнôмъ взглядѣ вынести непорозумѣнье и почасти неудоволити зрителя, коли ôнъ дивится на драму изъ строго объективного становища. Дѣяльнôсть Митка розпадаеся на двѣ частины. Въ першôй части розводитъ ôнъ интригу противъ Острожского и досягае своеи цѣли: его противникъ поконаный, польска сторона бере верхъ; смертельно раненый Острожскій не може бути ему вже бôльше небезпечнымъ, а въ стороны польского короля може ôнъ надѣятися нагороды за свои труды. Такій конець судьбы Митка бувбы однакожь морально несправедливый; се значилобы, що здрада и пôдлота ôтносятъ побѣду надъ честнотою и вѣрностею для ôтчины. Чуе се самъ авторъ и для того приготовляе ему иншій конець — смерть. Смерть-самоубійство Митка, яко кара за его здраду и пôдлоту, осягнулабы свою цѣль моральнои сатисфакціи, колибъ тôлько мотива его самоубійства не перечили а бодай не ослабляли сеи сатисфакціи. Для чогожь убивае Митко? Для того, що его дочка топится. Колибъ божеволѣнôсть и смерть Ольги були наслѣдствомъ дотеперѣшного поведеня Митка, а бодай стояли въ якôй звязи съ тымъ поведеньемъ, то тогды и само убійство Митка робилобы ефектъ моральнои сатисфакціи за его пôдлй и здраднлй дѣла. Такъ однакожь не есть. Ольга божеволѣе и топится для того, що еи покинувъ Василь и що Спыткова силуе еи за нелюба. Отжежь ея причина смерти Ольги не мае нѣякои звязи съ дѣлами Митка. Спыткова силуе Ольгу до подружа съ своимъ сыномъ выключно въ своихъ власныхъ, егоистичныхъ мотивôвъ и рѣшаеся ôтдати еи за Ивана Спытка еще тогды, коли навѣть нѣчого не знае про любовь Ольги до Василя. Доперва въ самôй розмовѣ съ Ольгою о подружу съ Ив. Спыткомъ дôзнаеся Спыткова о тôй любвѣ, але се не есть причиною еи постановы подружа Ольги съ Спыткомъ. Знову жежь Василь не кидае Ольги задля дѣлъ еи батька, але для того, що думае, побачивши сцену межи Ольгою а Спыткомъ, що она его здрадила. А коли такимъ чиномъ смерть Ольги не есть виною дѣлъ Митка, то очевидно самоубійство Митка задля смерти Ольги не може вважатися моральною сатисфакціею за его виновнй дѣла. Такъ само мôгъ покôнчити кождый батько, утративши свою едину дитину, и для того сумный конець Митка въ такого мотиву, не може робити замѣреного авторомъ ефекту. Зовсѣмъ иншій ефектъ бувбы, колибъ Митко гинувъ пр. задля заведеныхъ надѣй що до своихъ самолюбныхъ плянôвъ, колибъ его самй Поляки були ôттрунули яко вже зъужите и непотрѣбне орудіе и т. п.

Пôдносимо сю сторону розвязки судьбы Митка для того, що Митко есть соперникомъ Острожского и тому по конечности насуваеся зрителеви порôвнанье судьбы Острожского съ судьбою Митка. Оба они поносятъ ту саму кару — смерть. Хотяй Острожскій такъ мужественно боровся съ тяжкими супротивностями и тôлько часово, тяжко дôткненый несправедливымъ увязненьемъ, пôддався слабости духа, ôтступивъ ôтъ справы своеи ôтчины (правда, що въ найтяжшу пору), — спадае на него кара: его ранитъ смертельно весельчакъ, яко местникъ Руси и тымъ есть смерть Острожского наслѣдствомъ его власнои вины; тымчасомъ на Митка не спадае така кара, выплываюча зъ его власныхъ дѣлъ пôдступныхъ и здрадливыхъ, бо его смерть мае зовсѣмъ иншу причину. Для того то кара Митка являеся значно меншою ôтъ кары, яка постигае Острожского, а се псуе рôвновагу психичного враженя драмы.

Однакъ въ патріотичного становища можна вповнѣ оправдати такій выводъ автора. Задивляючись на свого героя якъ на патріота, и то найвиднѣйшого патріота, авторъ съ повнымъ правомъ вкладае на него бôльшу отвѣчальнôсть передъ лицемъ ôтчины, якъ на звычайного чоловѣка. Такому патріотови-провôдникови не вôльно пôддаватись личнымъ слабостямъ и руководитись личными взглядами тамъ, где ходитъ о загальне добро. Въ справахъ публичныхъ треба пожертвовувати своею особистостею для добра загалу. Въ справахъ публичныхъ есть загалъ немилосердный на особистй слабости и звычайно строго осуджуе такй особистй слабости своихъ провôдникôвъ въ дѣлахъ загалу. А що и найбôльшій патріотъ и народный дѣятель яко чоловѣкъ мае и мусить мати свои особистй слабости, то тутъ есть и жерело трагичного конфлікту. Такій трагичный конфликтъ выводитъ намъ авторъ въ особѣ Острожского, а накладаючи на него за его хвилеву слабôсть и ôтступництво ôтъ народнои справы такъ тяжку кару, сповнену рукою весельчака Хмары, его представителя духа самостôйности Руси, дае трагичный выразъ сему загальному правилу тяжкои отвѣчальности народного провôдника. Зъ поучаючого и моралізуючого становища есть се велика наука и для теперѣшности, для теперѣшныхъ передовыхъ мужѣвъ народныхъ. И для того то мае еи сторона драмы зъ сего погляду такій живый интересъ.

А коли вже говоримо про патріотичну сторону сеи драмы, то годѣ намъ поминути особы весельчака Хмары, якъ нѣ малою и на око пôдрядною выдаеся она въ самôй драмѣ. Самъ помыслъ вывести смѣльчака, яко быстроумного судію подѣй драмы, и ролю, яку на-

варистве розвивався що разъ гарнѣйше и такъ послѣдувала згода и зрозумѣнье интересу. Члены интересовалися и интересуются дѣлами товариства, они при кождôмъ случаю показали, що не уважають анѣ на становище, анѣ на вѣкъ, анѣ на заслуги особъ верховодячихъ по за тымъ товариствомъ, они уважали тôлько на способности, чинности и привязанность особъ до ихъ товариства, они не хотѣли грати ролѣ баранôвъ, котрымъ можна було написати и прочитати листу кандидатôвъ въ комитетъ и лише позволити сказати „такъ". Кождый членъ заявлявъ себе всюда якъ членъ, высказавъ свою гадку безъ страху о наслѣдства своихъ словъ, кождый або що найменше бôльшость ихъ заявила себе зрѣлыми людьми; а коли неспокôйнѣ, або уганяючѣ за почестями люде побачили, що мають дѣло съ людьми а не съ баранами, мусѣли змѣнити свою политику, мусѣли выречися гонитьбы за особистыми интересами и за своими амбиціями, або уступитися зъ верховодства. Загальнѣ зборы 7 липня 1872 р. уратували своими енергичными рѣшенями консум. товариство на все ôтъ упадку и поставили на тôй ступени, що безъ него вже майже не можна обôйтися. Оно не тôлько, що достарчає консументамъ всякихъ добрыхъ, здоровыхъ, правдивыхъ и дешевыхъ товарôвъ, але крôмъ того есть регуляторомъ цѣнъ на хлѣбъ, муку, мясо, зелеиину, сигара, вино, цукоръ, каву и т. п. живности въ цѣлôмъ кантонѣ. Оно дало починъ новымъ товариствамъ того рода, або причинилося до розвою вже старшихъ. 25 лѣтну рôчницю обходитъ товариство при участи 1400 членôвъ и съ такимъ финансовымъ результатомъ: „Зачалисьмо", каже дръ Гонегеръ въ своѣй брошурцѣ Memorial zur Geschichte des Consum-Vereins Zürich, „съ капиталомъ оборотовымъ 24 фр. 28 цтм., сегодня выказуютъ книги касовѣ оборотовый капиталъ 8.079.900 фр." Се було въ 1876 р. а що до сеи поры капиталъ оборотовый побôльшився еще бôльше, о тôмъ не ма чого сумнѣватися. Початковый капиталъ товариства 1851 р. бувъ 75 фр. а въ 1876 р. 373.700 фр.

Се правда, що такои штуки съ тов. консумційнымъ нѣкто не доказавъ, якъ съ станиславôвскою крамницею; на оборотъ товариства консумційнѣ або въ загалѣ крамницѣ, основанѣ товариствами тѣшилися и тѣшатся пôдмогою всякихъ клясъ людности; навѣть аристократія не встыдався заѣздити повозами передъ торговый льокаль и сама панѣ злѣзе зъ повоза и вайде у крамницю та купитъ гдещо и то не тôлько въ Швайцаріи але навѣть въ Вѣдни, где есть „Consum-Verein für Beamte" або въ Петербурзѣ нѣмецкій „Consum-Verein". О перешкодахъ зô стороны правительства нѣкто и не думає, заплатишъ податокъ тай годѣ. — Яка користь зъ товарискихъ предприємствъ для краю, на то найлучше тамъ, где они розвилися. Въ Швайцаріи примѣромъ жиды и носа туда не показуютъ, где завелися консумційнѣ товариства. Товариства не дадутъ розвестися навѣть безъ кіякъ лихварямъ та здирству хоть въ тыхъ рѣчахъ, котрѣ чоловѣкови до щоденного житя потрѣбнѣ, такъ отъ въ Швайцаріи нема обавы що коли небудь наступитъ „єврейскій погромъ" або щось подôбного. Въ загалѣ лучше булобы, щобы тѣ, що комендируютъ, замѣсть слѣдити за тымъ, чи въ тôй крамници продаютъ цыбулю чи часникъ, помагали народови въ дѣлахъ розвою економичного, або вже якъ не помагали, то хоть не спиняли его. Колибъ мы всѣ порозумѣли потребы нашого краю и старалися ихъ заспокоити, то не нарѣкавбы нѣкто, що отъ мовь той або сей ѣздитъ съ кракусомъ, а тамъ стоятъ люде або хоть людскѣ образы пôдъ муромъ опухшѣ на пôнъ голѣ та просятъ милостинѣ, або отъ тамъ лѣзе постать чоловѣча на рукахъ и ногахъ таки по улицяхъ столицѣ въ страшнôмъ видѣ и такожь просить милостинѣ, бо заробити нѣякъ — калѣка, а подѣтися не ма куда; не булобы у насъ страху, що отъ мовь колись наступитъ „погромъ єврейскій". Все булобы инакше у насъ, якбы мы схотѣли порозумѣти загальнѣ справы краєвѣ такъ якъ слѣдъ, мы показалибъ тымъ далеко бôльше образованности и высшости культурного розвою, якъ примѣромъ даваньемъ запомоги Змартвыхвстанцямъ и имъ подôбнымъ панамъ; у насъ запанувавбы рай — свôй власный тихій рай. Товариствами економичными безъ примѣшки политичнои тенденціи позбудемося того ненормального стану, якій теперь завѣвся межи нами самыми и нами христіянами а жидами у насъ — безъ кулакôвъ та кіякъ, але такъ якъ до лиця народови маючому претенсію до культуры XIX вѣку.

(Дальше буде.)

„Kraj" о Буковинѣ.

Въ попередныхъ ч-лахъ подали мы статіи петербурскои газеты польскои „Kraj" о Буковинѣ разъ для того, що она мимо своеи неповности кидає гдеяке свѣтло на тамошнѣ, такъ для насъ Русинôвъ близькѣ ôтносины межинароднѣ, а по друге и для того, щобы показати, якими поглядами и стремленями руководится навѣть такъ умѣрена газета якъ „Kraj" взглядомъ Буковины, въ котрôй вже зовсѣмъ нема пôдставы и причины до польонизаціи. Мимо того и тутъ проявились тѣ польонизаційнѣ стремленя, якъ се мимоволѣ признає и самъ „Kraj", констатуючи, що бувшій намѣстникъ Галичины бл. п. Голуховскій въ часѣ злученя Буковины съ Галичиною обсадивъ на Буковинѣ майже всѣ уряды выключно самыми Поляками, — и що „администрація, остаюча пôдъ зарядомъ Голуховского, немало скрѣпила (на Буковинѣ) польскій елементъ". Що се не причинилось для добра хочьбы самыхъ Поляковъ, се рѣчь ясна, бо мимо такого скрѣпленя польскій елементъ на Буковинѣ остався лише даремо пересадженымъ цвѣтомъ, що не може пустити корѣня, бо его на Буковинѣ не мае и мати не може. Але неменше ясно и то, що такъ объявленѣ стремленя польонизаційнѣ на Буковинѣ мусѣли вразити тамошнихъ Русинôвъ, показуючи имъ, що Поляки и тутъ не покинули своеи традиціи. Се есть, думаемо, та причина, для чого ôтносины межи Русинами а Поляками на Буковинѣ не уложилися такъ, якъ сего бажає „Kraj", а повернулися на ту сумну дорогу, якою йдутъ въ Галичинѣ. Припускаемо, що поступку гр. Голуховского не треба вкладати въ вину всѣхъ Поляковъ, але коли и нынѣ, навѣть такъ умѣрена газета, якъ „Kraj", знову пôдноситъ плянъ бл. п. Голуховского, щобы прилучити Буковину до Галичины, то тымъ робитъ злу прислугу для полагодженя ôтносинъ межи Русинами а Поляками, бо ачейже пôсля що ино згаданои исторіи и тенденціи такого прилученя схоче порозумѣти, що Русины такого прилученя зовсѣмъ не можутъ бажати и не бажаютъ.

Що до ôтносинъ межи Русинами а Румунами, то не видимо причины, для чого бы они не могли бути полагодженѣ въ [illegible] обохъ народôвъ. Межи Русинами а Румунами нѣколи [illegible] було вражды, противно вся наша исторія показує, що Русины ôтносились завсѣгды толерантно до Румунôвъ, хочь безперечно мали и мають за собою культурну высшость. Въ интересѣ обохъ народôвъ, покôнчити штучно выкликанѣ непорозумѣня и спôльными силами братися до розвою краю, котрого станъ въ многихъ взглядахъ зовсѣмъ незавидный. Ôтдаватись оманови великорумунщины въ Буковинѣ можутъ тôлько дуже короткоглядѣ политики румуньскѣ. Русинамъ остався проста дорога щирои працѣ надъ добромъ народа. Просвѣтити народъ, выдобути его зъ рукъ вывыскуючихъ, повести на дорогу матеріяльного и морального поступу, — се найблизша задача. И справдѣ вже не ôтъ нынѣ йдутъ Буковиньскѣ Русины сею дорогою, хочь она, якъ кождый початокъ тяжка и все еще за мало управляна. Недавно выдана книжочка популярна п. Ив. Микитовича о „Школѣ", такъ удачно а для народа приступно написана, показує, що вже и тамъ чуютъ потребу писати безпосередно для народа и въ народѣ шукати житя и пôдпоры своеи народности. На тôй дорозѣ: Щасть Боже! нашимъ братямъ. А коли и Румуны побачатъ потребу покинути свои горожнѣ пляны, коли порозумѣютъ, яку шкоду наносятъ тыми горожными а зарôвно безпôдставными забагами такъ собѣ якъ и цѣлому краеви, тогды устанутъ непорозумѣня [illegible] шаимно недовѣрія и вражда. Хлопы [illegible] для народа есть твердымъ основомъ для [illegible] рыхъ сынôвъ одного краю.

Соймъ краєвый.

Двайцять осьме засѣданье, дня 18 [illegible]

Из есхвалбмъ засѣданю розпочалися дебаты надъ буджетомъ краєвымъ на р. [illegible] Швидко, безъ дебаты упорався соймъ съ [illegible] лою доходôвъ и приступилъ до розхода. Въ першôй рубрицѣ на „кошта розхода краю" поставлено выдатки: на соймъ [illegible] 63.780 зр., на выдѣлъ краєвый 37.000 зр. [illegible] рубрику „кошта заряду" 221.623 зр. 36 кр. [illegible] ту рубрику „кошта лѣчена убогихъ" 48.000 зр. [illegible] четверту рубрику „кошта шпиталя" 56.220 зр. [illegible] пяту рубрику „выдатки санитарні" 10.000 зр. [illegible] принято безъ дебаты. Дальше ухвалено [illegible] рубрику „Субвенціи для закладôвъ добро[illegible] 16.572 зр.

Двайцять девяте засѣданье, дня 19 [illegible]

Першимъ предметомъ порядку дневного [illegible] выборъ 9 членôвъ надзираючои рады [illegible] нового и 4 заступникôвъ. Выборъ отбувся [illegible] Выбранѣ Генр. Кешковскій, Ипполитъ [illegible] Іос. Менцѣньскій, Мих. Дымета [illegible] вичь, и Едв. Єнджеевич [illegible] члены предсѣдателемъ [illegible] Марковичъ и П. Фалькенгагенъ [illegible] одержали потрѣбного числа голосôвъ, [illegible] же представивъ а соймъ выбравъ [illegible] дидатôвъ, именно: Горайского, [illegible] Живицкого. На заступникôвъ же: [illegible] Дрекслера, Пенчиковского и Сиріа. [illegible] п. Абрагамовича соймъ ухвалилъ [illegible] статута банку, въ котрôмъ не було [illegible] якъ довго выбирає соймъ надзираючу раду [illegible] той способъ, що мандатъ рады [illegible] Що року 1/3 часть членôвъ а що 3 лѣтъ [illegible] на заступникôвъ уступає.

Потôмъ приступлено до дальшои дебаты [illegible] буджетомъ. Межъ иншими ухвалено: [illegible] скôй Василіанокъ въ Яворовѣ 500 зр.; [illegible] теля языка руского при народнôй школѣ [illegible] канôвъ во Львовѣ 200 зр.; на академію [illegible] въ Краковѣ 15.000 зр.; театровы [illegible] Краковѣ 13.000, львôвскому 24.200 зр. [illegible] позиція на львôвскій польскій театръ [illegible] невичь закинувъ, що оперы въ театрѣ [illegible] скôмъ нема (есть лишь оперетка), [illegible] щобы 13.000 зр. на оперу вычеркнути. [illegible] послы заявляли, що опера есть, але [illegible] на оперу соймъ ухвалилъ. При позиціи [illegible] реставрацію театру Скарбка рôвножъ [illegible] лось дръ Антоневичъ и вразъ съ гр. [illegible] кимъ противився тôй позиціи, кажучи, [illegible] цію театру може перевести сама фундація [illegible] Гр. Круковецкій выказувавъ, що так [illegible] администрована. Соймъ ухвалилъ [illegible]

Вечерне засѣданье розпочалося [illegible] на руско-народный театръ пôдъ [illegible] „Рускои Бесѣды". Соймъ ухвалилъ 400 зр. [illegible] якъ доси бувало. Пос. Охримовичъ [illegible] щобы удѣлити еще 1000 зр. на оперету [illegible] голосованю було 37 голосôвъ за [illegible] 39 противъ, — внесенье отже упало. [illegible]

значає ему авторъ, мусимо назвати дуже щасливымъ, оригинальнымъ и удачнымъ и можемо хиба тôлько бажати, щобы и та постать була бôльше розвинена въ драмѣ. Єсть се лице, що по свому становищу выключене ôтъ акціи въ великихъ подѣяхъ, але мимо того яко товаришъ головныхъ дѣятелѣвъ есть свѣдкомъ и може бути безстороннымъ судією тыхъ подѣй и дѣятелѣвъ. Яко таке лице дає намъ весельчакъ Хмара выразъ тыхъ гадокъ и чувствъ, якѣ выробляются у загалу народа, тожь само выключеного ôтъ безпосередной участи въ драматичнôй акціи. Тымъ то и роля весельчака набирає бôльшои ваги, а его выступленье до акціи въ передпослѣднôй сценѣ, перемѣна весельчака въ активного вояка, — коли добро Руси тяжко загрожене ôтступництвомъ Острожского, и его месть чи кара надъ тымъ ôтступникомъ, являются вже не яко дѣло индивидуальне, але они даютъ намъ мѣру гадокъ и поглядôвъ самого народа, они даютъ зрителеви догадатись, якъ самъ загалъ муситъ дивитись на ôтступне дѣло Острожского, якъ самъ загалъ его за те осуджує.

Якъ мы вже попереду замѣтили, розвивався побôчь головнои, такъ сказати историчнои акціи драмы еще друга акція — любовна трагедія — сумоглядна любовь Ольги и Василя. Вже попереду указали мы, що ся друга акція дуже мало чимъ вяжеся съ першою, а есть радше малою драмою въ драмѣ.

Колибъ головна, исторична акція була вповнѣ выкôнчена, то вплетеня сеи другои акціи, навѣть въ тôмъ, мало що не ôторванôмъ видѣ, не можнабы вважати за недостатокъ, противно моглобъ се бути навѣть збôльшеньемъ рôжнородности цѣлои драмы. Сама любовна трагедія Ольги есть досыть удачно обдумана. Она не мае на собѣ нѣчого историчного и, перемѣнивши имена, може она такъ само ôтграватись въ теперѣшности, якъ и въ минувшости. Ольга Зубревицка съ своею любовю до Василя, съ своею розпукою, божевôльностею и тымъ сумнымъ кôнцемъ — есть такою самою любячою дѣвчиною, якъ менше бôльше всѣ героинѣ нашихъ загально звѣстныхъ народныхъ мельодрамъ, очевидно съ малою и зовсѣмъ не есенціональною ôтмѣною мотивôвъ, для чого Василь ей покидає. Можна навѣть сказати, що Ольга есть за мало индивидуализована и тому по части розплывався и счезає яко индивидуумъ. Такъ пр. сцена перша, въ котрôй выступає першій разъ Ольга и ей розмова съ Василемъ Острожскимъ, досыть живо нагадуютъ першу сцену (I-го акту) здраматизованои „Марусѣ" Основяненка и такужь розмову Марусѣ съ Василемъ, якъ знову сцена божевôльности Ольги такъ само нагадує всѣ ей подôбнѣ а такъ численнѣ сцены божевôльности, выводженѣ въ нашихъ народныхъ штукахъ — и есенціонально ôтъ нихъ нѣчимъ не вызначався. Се показує, що авторъ въ своѣмъ творчествѣ пôйшовъ тою природною дорогою, якою йшли и иншѣ нашѣ драматичнѣ авторы, що отже сей розвôй любовни и трагедіи Ольги мае за собою певну реальну пôдставу. Мимо того можна сумнѣватися, чи божевôльнôсть и самоубійство Ольги суть вповнѣ такъ умотивованѣ, якъ що ино згаданѣ сцены въ народныхъ штукъ. Єдиною причиною божевôльности и самоубійства Ольги есть то, що ей покинувъ Василь и що Спыткова силує ей за нелюба. Зваживши однакожь, що Ольга выставлена намъ въ сценѣ съ Иваномъ Спыткомъ доволѣ проворною, а навѣть хитрою дѣвчиною, що отже пôсля сего можна надѣятись, що она и дальше ужіе коли не бôльшои то бодай такои самои проворности, щобы розôрвати накладанѣ на неи силомôць пута; зваживши, що мы не бачимо, щобы батько Ольги силувавъ ей за Спытка и щобы Ольга вже не мала иншои, высшои инстанціи противъ насилія Спытковои, и для того не можемо успокоитись, щобы Ольга безъусловно мусѣла пôддатись волѣ Спытковôй; зваживши дальше, що мы навѣть не знаемо, чи Иванъ Спытко сповнивъ дану обѣтницю и чи вернувъ назадъ до Смотрича, а зъ другои стороны не бачимо, чи и якѣ перешкоды спиняютъ Ольгу, вывести Василя зъ его блуду и доказати ему свою невинность, — що наконець и Василь, котрый предсѣ задля мнимои здрады Ольги анѣ не убивався, анѣ навѣть съ другою не женится, все таки остався достижимымъ идеаломъ для Ольги — зъ уваги на все то, намъ не выдався божевôльнôсть Ольги вповнѣ умотивованою, — хочь тымъ еще не хочемо сказати, щобы она була безъусловно неможливою. За те жь знову не можемо съ тымъ погодитись, для чого Ольга мае топитись и то еще въ той способъ и по тôмъ, якъ побачила свого батька и свого дорогого Василя. Для чого стрѣча съ батькомъ и съ милымъ мае бути причиною ей самоубійства? Може еще бути, що на видъ Василя розбудилось у неи еще сильнѣйше чувство своеи запропащенои долѣ, але чи присутнôсть батька не може тутъ нѣчого злагодити и чи може Ольга такъ гинути въ очахъ батька и милого, котрый вже на самъ видъ Ольги мусѣвъ пôзнати свою грубу ошибку въ своѣмъ строгôмъ засудѣ Ольги?

Ось для тыхъ то причинъ бажали бъ мы, щобы любовна трагедія Ольги була тѣснѣйше звязаною съ головною акціею драмы, тымъ бôльше, що смерть Ольги мае тутъ бути причиною самоубійства Зубревицкого, отже карою за его дѣла. Коли бы непрізвнѣ ôтносины межи Острожскимъ а Зубревицкимъ вплывали на любовь Ольги и Василя, колибы постанова Спытковои, выдати Ольгу за свого сына, а выдерти ей Василеви Острожскому, були выплывомъ становища Спытковои по польскôй сторонѣ и ей ненависти до Острожского и до справы Руси нимъ бороненои, тогды и сумный конець Ольги бувбы бôльше умотивованый, и звязь драмы тѣснѣйша и ей ефектъ незрôвнано повнѣйшій.

Не хочемо тутъ пôдносити поменшихъ замѣтокъ (якъ пр. про потребу бôльшои силы въ дикціи; про те, щобы руска дѣвчина [illegible] вѣку не спѣвала пѣсню съ нѣмецкими [illegible] тами: ля, ля, ля, що разомъ съ музыкою [illegible] вальцовый тактъ псує ефектъ), бо такѣ [illegible] ки суть вже поменшои, зовсѣмъ [illegible] ваги.

Робимо нашѣ уваги не для одной [illegible] ки, але въ интересѣ самои штуки. [illegible] „Федько Остр." навѣть въ теперѣшнôмъ [illegible] видѣ — яко драматичнѣ образы — есть [illegible] цѣннымъ здобуткомъ для нашои [illegible] особливо въ историчнѣ драмы, такъ [illegible] сцены. Вже сама такъ жива и [illegible] минка часôвъ историчнои борбы [illegible] бездомнои Руси за свою державну [illegible] нôсть муситъ глубоко тронути [illegible] теля-Русина. А що въ цѣлôй драмѣ [illegible] щирого и горячого патріотизму, що [illegible] драмы есть патріотично дуже [illegible] выведенье на сцену историчныхъ [illegible] шои минувшости пôдносить духъ [illegible] патріотизму у слухачѣвъ, то вже [illegible] ритъ важну и многоцѣнну сторону [illegible] Остр." и ледво, чи найдеся где [illegible] щобъ радо не поспѣшавъ оглянути [illegible] тѣ свѣтлѣ картины нашои [illegible] шости.

Ось и причина, для чого [illegible] була сего разу надъ всяку мѣру [illegible] для чого всѣ билеты вже [illegible] плений, такъ що вечеромъ еще [illegible] ôтôйшли ôтъ касы, не дôставши [illegible] показує, що наша публика бажає [illegible] гинальныхъ, штукъ питомыхъ, а [illegible] исторично-народныхъ. Тожь, щобы [illegible] токъ такои новои штуки не бути [illegible] вый, але по все тревалый, [illegible] уваги въ надѣѣ, що они хочь [illegible] части можутъ прислужитися [illegible]

Гра артистôвъ була сего разу [illegible] ше представленье новои штуки [illegible] Тамъ, где сама штука накладає [illegible] розвою акціи, не можемо винити [illegible]

давництва рускихъ шкôльныхъ книжокъ ухвалено, якъ доси, 2000 зр. Для „Часописи Шкôльнои“ ухвалено, якъ що року, 500 зр. „до розпорядимости выдѣлу краевого“. (Якъ звѣстно, соймъ що року ухвалюе таку позицію для „Часописи Шкôльнои“, але еи выдѣлъ кр. не удѣляе, выкручуючи, що „Часопись Шк.“ не заслугуе на субвенцію. Минувшого року н. пр. выплативъ выдѣлъ кр. субвенцію ухвалено соймомъ для „Часописи Шк.“ газетцѣ „Switlo“ въ Коломыѣ.) П. Охримовичъ поставивъ внесенье, щобы „Часописи Шк.“ выплатити субвенціи не выданій ѣй за попередни роки, а пп. Ковальскій и Антоневичъ вносили, щобы опустити застереженье, що субвенція удѣляеся до розпорядимости выдѣлу кр. Всѣ тѣ поправки упали. Для товариства „Академичне Братство“ (передъ тымъ „Дружній Лицварь“) ухваливъ соймъ субвенцію 100 зр. — Бурсѣ дѣвочôй въ Перемышли, на внесенье п. Антоневича, удѣлено 500 зр. — Комитетови воспиталища Василіянокъ во Львовѣ на розширенье и устроенье школы ухваливъ соймъ 4000 зр. — П. Добряньскій внѣсъ бувъ, щобы бурсѣ св. Николая въ Станиславовѣ удѣлити 150 зр., а п. Кулачковскій внѣсъ, щобы товариству им. Качковского удѣлити 300 зр. субвенціи. Оба тіи внесеня соймъ ôткинувъ.

При рубрицѣ „кошта кватерунку жандармеріи“ 71.946 зр. забравъ голосъ о. Красицкій и въ довгôй промовѣ выказувавъ всякі надужитя жандармеріи, именно при выборахъ; жандармы не дбаютъ о уставу о піяньствѣ а конфискуютъ у рускихъ селянъ незабороненій рускі книжки.

Трійцяте засѣданье, дня 20 жовтня.

На тôмъ засѣданю велися дальші дебаты надъ буджетомъ. Выдатки на шупасництво 29.500 зр. принято безъ змѣны. Рôвножь принято въ цѣлости рубрику выдаткôвъ на водні будовы (мѣжь тыми першу рату на регуляцію Сяну 7.143 зр. и на удержанье стацій метеорольогичныхъ надъ горѣшнымъ Днѣстромъ 800 зр.) Дальше соймъ ухваливъ мѣжь иншими выдатками на краеве господарство: на лѣсову школу во Львовѣ 11.710 зр., на школу въ Дублянахъ 33.045, на школу парубкôвъ тамже 9.674 зр., на фôльварокъ тамже 11.775 зр., а на кошта богослуженя для ученикôвъ гр. к. обряда въ дубляньскôй школѣ 300 зр. и т. д. Въ рубрицѣ „всякихъ выдаткôвъ“ мѣжь иншими ухваливъ соймъ суму 30.000 зр. до до розпорядимости выдѣлу кр.; для священикôвъ зъ Холму 3000 зр.; для комитету церковного въ селѣ Орова 100 зр.; комитетови гр. к. парохіи св. Петра и Павла во Львовѣ 500 зр., комитетови гр. к. парохіи св. Норберта въ Краковѣ 424 зр.; громадѣ Сѣлець белзкій на реставрацію церкви 200 зр.; на реставрацію церкви св. Трôйцѣ въ Дрогобычи (на внесенье п. Охримовича) 200 зр. Погорѣльцямъ громады Ставки, пов. скалатского, удѣлено 500 зр. запомоги, громадѣ Соколôвъ 500 зр. на регуляцію рѣки Свѣчи; погорѣльцямъ громады Фôльварки 300 зр. запомоги; на докôнченье будовы церкви въ Добрôй 200 зр.

бо артистъ може тôлько до певнои мѣры причинитися своею индивидуальностею до пôднесеня штуки и еи ефекту. Однакожь можемо жадати, щобы ролѣ пильнѣйше выучувано, щобъ не лучались такі припадки якъ п. Кажакевичови въ ролѣ посла, що забувъ языка, и п. Осиповичови въ ролѣ Л. Лянее. Дуже удачно вывязався въ своеи ролѣ передовсѣмъ п. Биберовичъ въ ролѣ Федька Острожского; добре зрозумѣнье сеи поважнои ролѣ найшло ôтповѣдный и зарôвно поважный выразъ въ удачнôй грѣ, поважныхъ рухахъ, вѣрнôй акцентуаціи ефектовныхъ мѣсць и умѣренôй, ôтъ пересады далекôй патетичности. Особливо послѣдна сцена скону героя була знаменита. П-нѣ Пясецка вьумѣла вытворити въ своеи ролѣ Ольги скôлько можна повный образъ доброи, щиролюбивои, а судьбою тяжко дôткненои дѣвчины. Въ сцену въ городѣ, такъ мало драматичну, влила п-нѣ П-ка много житя, а сцену божевôльности ôтдала съ потрясаючимъ до глубины серця ефектомъ власне тому, що вьумѣла вдержатись ôтъ звычайнои у насъ, а такъ разючои ексцентричнои пересады. П. Гриневецкій въ ролѣ князя Носа, ôтданôй съ звычайною сему артистѣ прецизіею, старався, скôлько можна вдраматизувати свою нездячну ролю пасивного сподвижника драмы. Добре ôтдали свои ролѣ пп. Плошевскій (Свидригайло, а ôттакъ Ключникъ), Даниловичь (Василь Красный), Пясецкій (Митко Зубревицкій) и п-нѣ Пôдыеоцка (Спыткова). П. Пôдыеоцкій въ ролѣ посла Кердеевича троха попадавъ мѣсцями въ неôтповѣдне пародіованье своеи ролѣ, котра повинна вестися зовсѣмъ поважно; впрочѣмъ гравъ добре. П. Стефуракъ вывязався досыть удачно въ ролѣ весельчака, а если не могъ розвинути своеи ролѣ съ повнымъ ефектомъ, то не зъ своеи вины, а почасти вадля самои ролѣ, почасти вадля тѣсноты нашои сцены. Думаемо однакожь, що весельчакъ не повиненъ такъ фамиліярно обходитись съ такъ высокимъ гостемъ, якъ посланникъ ордену Лянее, и не важитись его клепати по плечахъ, а держатись въ далека, якъ слѣдъ весельчакови, и такъ выповѣдати свои уваги. Въ передпослѣднôй сценѣ ôтгравъ п. Стефуракъ свою ролю съ видимымъ чувствомъ и ефектомъ.

Володимиръ Барвіньскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Спôльні делегаціи.*) Въ середу, дня 25 жовтня, розпочали свои нарады спôльні делегаціи. Австрійска делегація выбрала одноголосно своимъ президентомъ дра Смольку. Теперѣшна делегація австрійска складаеся зъ 30 автономистôвъ, 3 членôвъ партіи центра и 27 вѣрноконституційныхъ. Делегатами зъ Галичины суть пп. Чайковскій, Черкавскій, Грохольскій, Мадейскій, Смолька, Хшановскій, Гавзнеръ, Чарторыйскій и Сапега. Зъ розкладу делегатôвъ на партіи видно, що автономисты не маютъ абсолютнои бôльшости голосôвъ и що рѣшати будутъ члены партіи центра, котрі въ гдеякихъ справахъ будутъ голосувати съ вѣрно-конституційными. — Перше засѣданье делегаціи дня 25 с. м. ôткрывъ дръ Смолька промовою. На вступѣ зазначивъ, що ôнъ не буде говорити о ôтношенахъ Австріи до державъ заграничныхъ, бо ôнъ не занимае такого становища, котре надавалобы ему компетенцію говорити о политичныхъ дѣлахъ. Натомѣсть поручивъ делегаціи, щобы по совѣстнôмъ и основнôмъ розглядѣ правительственныхъ предложень, зрозумѣла добре зъ однои стороны интересъ тяжко вже оподаткованыхъ жителѣвъ монархіи, а зъ другои стороны не ôтмовила державѣ того, що покажеся необходимо потрѣбнымъ для скрѣпленя и удержаня могучности монархіи и нашои хороброи арміи, кстрои хоробрôсть и посвященье поконало Герцеговинцѣвъ и Кривошіянъ, за що монархія винна еи вдячнôсть. (*Оплески.*) Наконець дръ Смолька взнѣсъ окликъ въ честь монарха, котрый всѣ делегаты однодушно повторили. Опôсля делегація обрала двѣ комисіи: буджетову зъ 21 членôвъ и петиційну зъ 9 членôвъ. До ком. буджетовои выбранй зъ Полякôвъ: Грохольскій и Черкавскій. Делегація пôдъ проводомъ дра Смольки прохонилася цѣсареви. Дръ Смолька въ промовѣ до цѣсаря высказавъ непохитну вѣрнôсть и привязанье до монарха и его дому; заявивъ, що делегація готова вдоволити вымоги для могучого становища державы и забезпеченя тревалого спокою а при тôмъ буде старатися погодити интересы оподаткованыхъ съ интересами державы, чого именно бажае цѣсарь. Цѣсарь въ ôтповѣди заявивъ, що ôтношеня монархіи до державъ заграничныхъ суть въ загалѣ потѣшаючі: „удержанье и забезпеченье мира — сказавъ цѣсарь — есть сущною задачею мого правительства“. И такъ, заявивъ цѣсарь, въ справѣ египскôй правительство все стояло за взаимнымъ порозумѣньемъ державъ. До теперь удержана згода Европы дае поруку остаточного мирного залагодженя пытаня египского, въ котрôмъ и Австро Угры маютъ свôй интересъ. Дальше цѣсарь высказавъ свою надѣю, що делегація ухвалитъ кошта реформы организаціи арміи и кошта на удержанье войска въ Босніи, Герцеговинѣ и Дальмаціи. — Буджетъ боснійскій выказуе выдатки на цивільну администрацію въ квотѣ 7,039.809 зр., а доходы прелиминованій на 7,217.819 зр., — надвыжка доходôвъ выносилабы отже 178.010 зр.

(*Соймъ хорватскій*) принявъ проектъ закона въ справѣ прилученя Погранича войскового до Хорваціи.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Дня 26 жовтня ôтбулися въ цѣлыхъ Прусахъ выборы до сойму.

Союзна рада ухвалила продовжити на дальшій одинъ рôкъ малый станъ облоги въ Гамбургу, оголошеный на пôдставѣ закона о социялистахъ.

Франція. Розправу въ процесѣ противъ т. зв. „чорнои банды“ зъ Монсô ле-Минъ перервано, а то именно длятого, що радикальні дневники грозили присяжнымъ местею на случай, колибъ выдали вердиктъ потверджуючій вину обжалованыхъ робôтникôвъ. Перерванье розправы зробило въ цѣлôй Франціи велике враженье. Правительство, якъ доносятъ зъ Парижа, намѣряе передати той процесъ трибуналови въ якôмсь такôмъ департаментѣ, въ котрôмъ агитація радикалôвъ менше розвинена. Министерство мае мати доказы, що въ Франціи существувала организація, котра намѣряла выкликати въ наручнôй хвили выбухъ революціи въ цѣлôй Франціи. Въ всѣхъ мѣстахъ мали бути групы анархистôвъ, зложені по бôльшôй части зъ молодыхъ людей, порозумѣвавшихся мѣжь собою знаками, а комитетъ управляючій мавъ знаходитися въ Женевѣ. — Зъ рôжныхъ бôльшихъ робôтничихъ центрôвъ Франціи доходятъ непокоячі вѣсти о великôмъ роздражненю робôтникôвъ за процесъ противъ ихъ товаришѣвъ въ Монсô-ле-Минъ. На ôтбутôй сего тыждня радѣ министрôвъ, министеръ справъ внутрѣшныхъ здававъ справу о руху робôтникôвъ. Ôнъ сконстатувавъ, що въ Ліонѣ вже два разы невыслѣджені люде кидали бомбы. Першимъ разомъ кинені три бомбы въ реставраціи Bellecour ранили 4 тяжко, а 20 особъ легко. Коли гостѣ утѣкали, дався чути голосъ одного зъ кинувшихъ бомбу: „Я начальникъ зъ Монсô!“ Другимъ разомъ були кинені бомбы рôвножь въ ночи въ бюрѣ рекрутаційнôмъ; симъ разомъ обôйшлося безъ нещастя. Мѣсто Амієнъ въ страху, бо въ послѣдныхъ чотырохъ тыждняхъ було пять великихъ пожарôвъ, а на рогахъ улиць знайдено плякаты выповѣдаючі вôйну капиталистамъ и властителямъ фабрикъ. Въ Монпеліе знайдено двѣ бомбы въ огородѣ префекта. Въ Ліонѣ и Марселіи появилися плякаты грозячі пôдпаленьемъ. Въ Шальонъ арештовано въ судѣ якогось чоловѣка съ скриночкою динамитôвъ. Взявшій всѣ тѣ донесеня въ звязь съ перерваньемъ судовои розправы противъ обжалованыхъ робôтникôвъ зъ Монсô-ле-Минъ, — то кождый побачитъ, що правительство французке справдѣ мало причину налякатися руху робôтникôвъ и перервати процесъ, тымъ бôльше що се стверджений фактъ, що робôтники въ Монсô-ле-Минъ допустилися екцесôвъ зъ причины кривдъ, якихъ дôзнавали ôтъ властителѣвъ копалень. — Скрайна лѣвиця парляменту французкого заповѣла вже министрови справъ внутрѣшныхъ, що заразъ по ôткрытю парляменту, внесе интерпеляцію до правительства въ справѣ процесу противъ робôтникôвъ зъ Монсô.

Сербія. Якъ всякій атентатъ на короновану голову, такъ и атентатъ на короля Милана выкликавъ въ цѣлôй Европѣ велику сензацію. Въ сѣмъ случаю сензація мусѣла бути еще бôльша задлято, що въ короля выстрѣлила женщина, и що ôтъ самого першого разу не було звѣстно, чи атентатъ мавъ характеръ политичный, чи характеръ личнои мести. Тое пытанье еще и доси остаточно не рѣшене. Зъ Бѣлграду доносятъ офиціяльно, що атентатъ бувъ того другого характеру, але Wiener Allg. Ztg. дôстала донесеня, що атентатъ стоявъ въ звязи съ заговоромъ на житье короля, завязанымъ прихильниками родины Карадьордьевичѣвъ. Однакъ, якъ сказано, на певно казати нѣ сякъ нѣ такъ не можна твердити. Скажемъ однакъ гдещо бôльше о атентатѣ и особѣ Елены Марковичъ. Король по кôлькохъ мѣсяцахъ повернувъ дня 23 с. м. до Бѣлграда. На его привитанье зôбралися товпы народу, королева съ наслѣдникомъ, министры, дипломаты, войсковій и цивільній достойники. Коли король съ свитою вôйшовъ до церкви, Елена Марковичъ стоявша въ бабинци стрѣлила до него зъ револьвера, але хибила; вымѣрила другій разъ, але адъютантъ короля перешкодивъ ѣй. Елену увязнено. Елена Марковичъ — вдова по полковнику Ефремѣ Марковичу. Дня 12 грудня 1877 р. кабинетъ сербскій Ристича выповѣвъ бувъ повторно вôйну Турціи. Князь бувъ тому противный и вôзвавъ войско до послушеньства. Три баталіоны ôтмовили послушеньство. Официрôвъ ихъ ôтдано пôдъ судъ военный; мѣжь тыми и Ефрема Марковича, укôнчившого въ початку 60 тыхъ рокôвъ академію военну въ Парижи, одного зъ найлучшихъ официрôвъ генерального штабу, ôтзначившогося кôлька разôвъ въ вôйнѣ съ Турками въ 1878 р., за що дôставъ бувъ ордеръ россійскій св. Георгія. Князь Милянъ ненавидѣвъ Марковича, кôлька разъ давъ ему тое почути, а то длятого, що Марковичъ належавъ до партіи радикальнои. Елена, жѣнка Марковича, есть одна зъ найобразованьшихъ женщинъ въ Бѣлградѣ и посѣдае незвычайный даръ вымовы. По засудѣ свого мужа она на колѣнахъ молила князя, щобы улаская въ еи мужа, подôбно якъ улаская другихъ ôтъ кары смерти. Король бувъ невзрушимый. Пôслала була до короля съ просьбою о улаская ленье мужа министра Грунча; король обѣцявъ Грунчеви, що все учинитъ, що буде въ его силѣ, мимо того, що еще передъ двома днями казавъ Марковича розстрѣляти. Еленѣ забрали навѣть меблѣ зъ хаты. Она ôтъ тогды жила въ безпамятнôй жалобѣ, краса еи зôвяла. Передъ пôвтора року она тайно въ ночи удалася съ револьверомъ на мѣсце страченя свого мужа, ôткопала его тѣло и тайкомъ поховала въ родиннôмъ гробѣ въ Ягоднѣ. Ôгъ тогды ѣй хочь на стôлько стало лекше, що хоть тѣло еи мужа лежало въ гробѣ родиннôмъ. „Теперь — говорила она — я можу якъ найскоршо пôйти за моимъ Ефремомъ, коли вже я выстарала для него приличну могилу.“ — Оттака то сумна исторія женщины, котрои имя рознеслось по цѣлôй Европѣ, яко атентаторки на свого короля.

НОВИНКИ.

— **Именованье чотырохъ крылошанъ**. Якъ звѣщае львôвскій дописователь до нынѣшного числа „Czasу“, маютъ бути въ короткôмъ часѣ именованій, чотыри крылошане при архикатедрѣ св. Юрія во Львовѣ. Пропозиція находится вже въ Вѣдни.

— **Министерство просвѣты** позволило отворити паралельку въ другôй клясѣ ц. к. школы вправъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ во Львовѣ, до теперь мѣшанôй. Министерство залагодило тую справу въ 10 дняхъ, пôдчасъ коли кр. рада шкôльна потребувала $1\frac{1}{2}$ мѣсяца часу, закимъ предложила еи министерству!

— **Товариство рускихъ дамъ** устроюе дня 28 жовтня (9 падолиста) с. р. вечеръ съ концертомъ и танцями, зъ котрого дохôдъ призначеный на цѣли товариства. Понеже головною цѣлею товариства есть давати помôчь бѣднымъ ученицямъ-дѣвицямъ, то надѣемся, що ВП. руска Публика прійме численну участь въ тôмъ вечери и поопре тымъ способомъ благородну цѣль товариства. Запрошеня вже розсылаются. Ктобы однакъ случайно не получавъ такого запрошеня, зволитъ по тежь зголоситися въ комнатахъ „Руского Касина“ въ „Народнôмъ Домѣ“.

(*В.*) **Рускій народный театръ во Львовѣ**. Въ четверъ 14 (26) с. м. представлено на нашôй сценѣ „*Выгравъ терно*“ комедію Ю. Розена въ 4 дѣяхъ, перекладъ Г. Григорієвича. Для браку мѣсця не можемо вдаватись въ ширшу оцѣнку сеи штуки. Скажемо тôлько, що веселый, невымушеный гуморъ, трыскаючій богатыми отрудами майже зъ кождои сцены и ситуаціи сеи комедіи, жива акція и богата рôжнороднôсть якъ и благородна тенденція знадобляютъ сю комедію для розвеселеня публики. Гра всѣхъ артистôвъ була знаменита. Сего разу выступила першій разъ п-нѣ Антон. Таньска и ôтъ разу зъєднала собѣ повну симпатію публики своею дистингвованою грою, милозвучнымъ голосомъ, глубокимъ розумѣньемъ и дуже удачнымъ ôтданьемъ досыть трудной ролѣ богатои панны великого свѣта. Въ п-нѣ Таньскôй прибувае нашôй сценѣ безперечно одна зъ первородныхъ силъ. П. Пясецкій, въ ролѣ капиталиста Кольберга, и п. Плошевскій, въ ролѣ барона Майдингера, грали якъ не можь лучше. Ихъ гра була ажь до найменшои дрôбницѣ вповнѣ выкôнчена. П-нѣ Биберовичь дуже природно и вправно ôтграла ролю жѣнки маляря, що то мусить перебувати Сциллю и Харибду любви до родичѣвъ и до мужа. Тожь само и гра прочихъ артистôвъ ôтповѣла всѣмъ вымогамъ. Въ загалѣ треба признати, що трупа артистôвъ нашои сцены дуже совѣстно працюе надъ подвигненьемъ и розвоемъ нашои народнои сцены.

— **Всч. духовеньство деканата стрыйского** прислало на руки о. крыл. Шведзицкого для товариства „Рускихъ Дамъ“ жертву 25 зр. на цѣли товариства. Подаючи тое до загальнои вѣдомости, комитетъ товариства складае всенародну свою щиру подяку — за той великодушный даръ Всч. духовеньства деканата стрыйского. Въ имени товариства — *Геровска.*

— **Календарь товариства „Просвѣты“**, уложеный п. Василемъ Лукичемъ выйшовъ вже сими днями зъ друкарнѣ тов. Шевченка. О содержаню, цѣнѣ календаря и где можна его набути, довѣдаются наші Вп. читателѣ зъ умѣщеного въ нынѣшнôмъ числѣ инсерату, на котрый мы звертаемо увагу. Вже само богатство содержаня части информаційнои и белетрестично-науковои пересвѣдчитъ кождого, що сегорôчный календарь „Просвѣты“ есть безперечно найбогатѣйше и найлучше зредагованымъ календаремъ рускимъ. Замѣтимо такожь що се першій у насъ календарь илюстрованый, съ всякого рода илюстраціями. Цѣна календаря якъ на 13-аркушову илюстровану книжку есть незвычайно низька, бо лишь 50 кр.! Поручаемъ отже горячо „Календарь тов. Просвѣты“ нашимъ читателямъ и всѣмъ Русинамъ.

— **Зъ Торокъ** пишутъ намъ: Читальня наша розвивася дальше дуже хорошо. На Покровы ôтбувся музикально-декляматорскій вечеръ на дохôдъ читальнѣ въ домѣ господ. Игн. Крипякевича; молодй и старшй забавилися прилично — на великій сумъ жидôвъ зъ корчмы, котрй дуже посоловѣли и вже не бѣмкаютъ весело, бо корчма, тая діявольска резиденція опустѣла; пôддержуютъ еи вже лишь закордоньскй мужики, пючй пристрастно австрійску водочку, та дворскй парубки. Програма вечера була богата: було вступне и прощальне слово, були декламаціи, були спѣвы хоромъ, — мѣжь иншими ôтспѣвано: „Козакъ пана не знавъ зъ вѣка“, „Дай дѣвчино намъ шампана“ и „Послухай гласъ“. Здалабъ ся намъ руска устава о товариствахъ, щобы знати, якъ собѣ въ кождôмъ случаю поступити, тымъ бôльше, що читальня мае богато ворогôвъ, котрй чигаютъ на еи погубу. Безъ знаня уставы можна и съ властями дуже легко прійти въ колизію: и такъ ц. к. судъ повѣт. въ Сокалѣ засудивъ секретаря читальнѣ, п. Вас. Крипякевича, на 5 зр. кары за тое, що доносячи о ôтчитѣ для членôвъ читальнѣ забувъ донести о годинѣ, въ котрôй ôтчитъ мавъ ôтбутися.

— **Зъ Залозець** пишутъ намъ: Дня 31 с. м. мае ôтбутися въ пов. судѣ въ Залôзцяхъ росправа противъ молодцѣвъ, котрй пôдчасъ руского процесійного походу були убранй въ дальматики. Ихъ оскаржено о провину зъ §. 303. Въ тôй справѣ одержавъ о. М. Садовскій, самостôйный сотрудникъ въ Залôзцяхъ, слѣдуюче завôзванье: L. 3319. W sprawie karnej przeciw Janowi Klimowi i innym o występek z §. 303 k. potrzebne są do urzędowego użytku dalmatyki, których wedle zeznań prowizorów jest 2 pary, zaś według podania ks. G. Raczyńskiego 3 pary, w gr. k. cerkwi w nowych Załoźcach znajdujące się. Wzywam W. księdza, żebyś zechciał zarządzić, by te dalmatyki dnia 31 października 1882 do bióra mego niezawodnie dostawione były. Załoźce, dnia 23 paźdz. C. k. Sąd powiatowy. *Matwiij Kaszewko.*

— **Зъ Рогатына** одержали мы слѣдуюче письмо: „На умѣщену допись въ ч. 78 „Дѣла“ маю честь заявити, що комитетъ рогатыньскій длятого не зарядивъ ôтвезеня зôбраного черезъ Всч. о. Боднаря збôжа для потерпѣвшихъ ôтъ повѣни Днѣстра, понеже потерпѣвшй були доси и суть заосмотренй въ живнôсть, зъ иншихъ жерелъ имъ черезъ комитетъ достарчену, и понеже комитетъ мае на увазѣ тое, що нещасливій еще бôльше, якъ черезъ ôсѣмъ мѣсяцѣвъ будутъ потребувати помочи. Ôтпираючи про тое замѣчену комитетови безчинность и запевняючи ч. Редакцію, що нѣкто зъ дôткненыхъ повѣнею зъ голоду при Божôй и нашôй помочи не згине, упрашаю о помѣщенье нынѣшного спростованя въ найблизшôмъ числѣ Вашои часописи. — Рогатынъ дня 24 жовтня 1882. *Миколай Торосевичъ*, предсѣдатель комитету“. — Съ пріятностею помѣщаемо наведене поясненье комитету рогатыньского на учиненый ему закидъ, що мимо кôлькоразового завѣдомленя не выданъ розпорядженя, що мае о. Боднарь учинити съ зôбранымъ для потерпѣвшихъ збôжемъ. Оповѣстити той фактъ мы уважали своимъ обовязкомъ pro publico bono, и мы надѣемося, що комитетъ рогатыньскій поясниитъ его, а тымъ самымъ зможе усунути шкôдни въ такихъ справахъ непорозумѣня а то и недовѣріе. Однакожь и те мусимъ пôднести, що о. Боднарь певно не бувбы уважавъ потрѣбнымъ подавати того факту до прилюдной вѣдомости, колибъ комитетъ бувъ передъ тымъ подавъ таке заявленье, якъ нынѣшне. Въ интересѣ комитету и загалу булобъ пожаданымъ, щобы комитетъ и на будуще ôтъ часу до часу подававъ такй поясненя до публичнои вѣдомости, котрй мы завсѣгды съ пріятностею помѣстимо.

— **Другій выпускъ „Словаря“ проф. Евг. Желехôвского**

выйде въ першôй половинѣ слѣдуючого тыждня въ объемѣ 3 лексиконовыхъ аркушѣвъ (6 формъ) и коштувати буде 60 кр. (по 20 кр. за аркушъ).

— **Тов. „Просвѣта“** завѣдомляє за посредствомъ „Дѣла“, що новопоявившійся „Календарь“ на р. 1883 вышле тôлько тымъ своимъ членамъ, котрй уплатили членьску вкладку за р. 1882. Кто зъ управненыхъ членôвъ не одержитъ „Календаря“, нехай въ протягу 14 днѣвъ зареклямує. Пôзнѣйшй рекламаціи не увзглядняться.

— **На Словарь Евг. Желехôвского** зложили на нашй руки: п. Е. Лукашевичъ зъ Черновецъ (Новый свѣтъ, ч. 54) 4 зр.; о. Стефанъ Качала въ Шельпакахъ (Нове село к. Збаража) 1 зр., о. Н. Колтунюкъ, сотр. въ Мостахъ великихъ 1 зр. (Выпуски Словаря пересылає П. Т. Передплатникамъ самъ авторъ по обвѣщеню ихъ именъ въ „Дѣлѣ“).

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Душпастырскй посады получили оо.: 1) Левъ Гриневичъ, сотрудництво въ Миколаевѣ; 2) Александеръ Левицкій, завѣдательство въ Ольхôвци; 3) Іоанъ Рудницкій, завѣдательство въ Стрѣлкôвцѣ.

Презенты получили оо.: 1) на парохію Бережница о. Іоанъ Ивановичъ; 2) на парохію Николаѣвъ, дек. роздôльского, о. Стефанъ Хоминьскій, парохъ въ Демнѣ, тогожъ деканата.

До семинаріи принятый п. Вас. Глѣбовицкій на 2-гій рôкъ. *Цертификаты* получили пп. Левъ Тарнавскій и Ник. Красицкій.

Введенй въ душпастырскй посады оо.: 1) Іоанъ Лозиньскій въ завѣдательство Горпина; 2) Алекс. Юрикъ въ завѣдательство Дроговыжа; 3) Август. Левицкій въ завѣдательство въ Палагичахъ; 4) Романъ Левицкій въ завѣдательство въ Турцѣ; 5) Іосифъ Харжевскій въ завѣдательство въ Акрешорахъ.

Конкурсъ розписаный: 1) на капеляню Неслухôвъ дек. буского, съ речинцемъ до 4 сѣчня 1883 и 2) на парохію Залесцѣ (съ Жиравою и Бородчицами) дек. ходорôвского съ речинцемъ до 11 сѣчня 1883.

Подяка.

Зъ придавленого болемъ тяжкимъ серця доводится менѣ нынѣ высказати вдячнôсть всѣмъ, що дали доказъ правдивои пріязни и спôвчутя въ моѣмъ невысказанôмъ горю. Дня 19 с. м. ôтбулися похороны найдорожшого серцю мому друга, найвѣрнѣйшои моеи жены Люцины. Якъ велика була моя любовь до Покôйнои и якъ тяжкою згадка про Єя утрату, такъ великою есть моя вдячнôсть для Всѣхъ, що взяли удѣлъ въ сумнôмъ для мене обрядѣ. Передовсѣмъ складаю найсердечнѣйшу подяку Впр. о. Фортунѣ, що не щадивъ труду и правдивого посвященя и зовсѣмъ безинтересовно занявся ôтправою богослуженя и ôтпровадженьемъ помершои на мѣсце спочинку. Ôтпровадженьемъ помершои на мѣсце спочинку. Ôтпровадженьемъ помершои на мѣсце спочинку. Ôтакъ пересылаю неменшу подяку всѣмъ другимъ Ôтцямъ духовнымъ, що брали участь въ похоронѣ, якъ Впр. оо.: катихитови Копытчакови, Бороненьскому, Ант. Чемериньскому, Олекс. Чемериньскому, Навроцкому, Левицкому и Д. Бачиньскому. Спаси-Бôгъ Вамъ Вч. Отцѣ за ôтпровадженье въ могилу Найдорожшого могу скарбу, спаси-Бôгъ за ôтраду, яку подалисьте роздертому серцю.

Іосифъ Чемериньскій, гр. к. прих. зъ Яблонова съ дочками Брониславою и Люциною; Аполинарій и Рожа Чемериньскй; Омелянъ и Генрика Мизь; Король и Марія Айзенбайсеръ и прочй.

РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ

Въ сали тов. „Звѣзда“, ул. Францѣшканьска ч. 7.

Третый выступъ Антонины Таньскои

Въ Недѣлю 13 (29) жовтня 1882

ЧОРНОМОРЦѢ

оригинальна народна оперетка въ 3 актахъ пôсля Кухаренка написавъ М. С., музика М. Лисенка, инструментувавъ В. Матюкъ.

Цѣны мѣсць звычайнй. Початокъ о год. 7.

ЛИТУРГІЯ

(въ партитурѣ 15 листôвъ) на 4 голосы мѣшаного хору укладôвъ переважно Д. Бортняньского, М. Вербицкого и А. Нанкого появила ся автографована на свѣтъ и продає ся по цѣнѣ 2 зр. 50 кр. съ пересылкою. — Змѣстъ литургіи слѣдуючій: Антифоны и Ектеніи, 8 Слава Единороднй, 7 Святый Боже, 2 Єдиноцу, 1 Кресту Твоєму, 9 Иже Херувимы, 3 Отца и Сына, 2 Вѣрую, 5 Милость мира, 6 Святъ, 7 Тебе поемъ, 5 Достойно есть, 1 О тебѣ радуєтся, 2 Ангелъ вопіяше, 4 Отче нашъ, 9 Причастнôвъ, 3 Да исполнятся, 3 Христосъ воскресе, 1 Вознесися, 5 Буди имя Господне. — Кто бы хотѣвъ набути сю литургію по повысшôй цѣнѣ, зволитъ якъ найскорше (**бо не много вже есть на продажь!**) зголосити ся *до Ивана Кипріяна, слухача IV року богословія въ Перемышли.* 2—2

Вже вийшовъ

ИЛЮСТРОВАНЫЙ КАЛЕНДАРЬ

товариства „Просвѣты“

на рôкъ 1883.

уложеный **Василемъ Лукичемъ.**

Содержанье: Ôтозва. Календарь историчный, астрономичный, церковный, памятный и зъ приповѣдками. **Мѣсяцѣ** зъ записками на кождый мѣсяць, при чѣмъ увзглядненю ôтмѣны мѣсяца, станъ воздуха, всхôдъ и захôдъ сонця и — календарь жидôвскій. **Часть информаційна:** Цѣнность родина. Скалѣ стемплѣвй. Рухъ желѣзницъ въ Галичинѣ и Буковинѣ. Выказъ оплатъ стемплевыхъ за важнѣйшй справы правнй и т. и. *Уставъ церковный на рôкъ 1883.* Товар „Просвѣта“ и складъ выдѣлу. (Стор. I—LXVIII). **Часть литературна:** Не можна бабѣ Парасцѣ вдержатись на селѣ. (Оповѣданье Левицкого-Нечуя.) — Зъ творôвъ Данила Млаки: Споминка славы и волѣ. При колыскѣ. Що робити, щобъ всѣмъ вгодити? Сумъ и надѣя. — Оксана. (Повѣстка вбсля Ц. Б. пер. Лукича.) — Бондарôвна. (Народна дума). — Безъ щастя, безъ долѣ... (Оповѣдане въ перекладѣ Лукича). — Три рады царя Соломона. (Оповѣдане въ перекладѣ Олены Л.). — Народнй оповѣдання про Кавѣского. — Здоровле и хоробы. Лѣта. Смертельнôсть и родимôсть. Рôдъ. Темпераментъ. Наслѣдства ôтъ батькôвъ. — Дещо про воду. — Рады важнѣйшй на кождый мѣсяць. — Порадникъ господарскій. — Дещо про домашнй напитки. — Станъ нашого рôльництва. — Про знаряды господарскій. — Поясненя до деякихъ илюстрацій. Смѣшне. (Стор. 1—112). Рôжнй оголошеня. **Илюстраціи: Портреты:** о. Качалы, В. Барвѣньского, Нечуя-Левицкого, Г. Кнѣтки и Б. Хмельницкого. **Будôвлѣ:** Памятникъ св. Володимира въ Кіевѣ и митрополича церковь св. Юра во Львовѣ. **Типы народнй:** Галицко-руськи и буковиньскй селяне. **Науки природнй:** Окулярникъ великанъ, тигръ бенгальскій, орелъ и ежи. **Образъ:** Св. апостолôвъ Кирила и Методія. **Знаряды господарскй:** млынки, плуги, бороны, гребель до сѣножатей, сѣчкарнѣ, молотарнѣ и багато иншихъ. (Всѣхъ 30).

Выписане содержанье Календаря показує, що часть информаційна и литературна дуже богатй, а **Уставъ церковный на р. 1883** уложеный черезъ фахового знатока.

ЦѢНА 50 КР.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и во всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючй у „Просвѣты“ въ провинціи долучаютъ 5 кр. на почту. Коли кто замовитъ бодай 12 примѣрникôвъ, одержитъ 20% рабату.

Понеже накладъ невеликій, просимъ спѣшитися съ замовленями. „Календарь на р. 1882“ бувъ минувшого року до початку [illegible] вже вычерпаный.

Товариство „ПРОСВѢТА“

улиця Краковска, ч. 14, I поверхъ.

Курсъ збôжа

зъ дня 24 л. жовтня 1882.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	8	15	8	85
„ бѣла	—	—	—	—
„ жовта	—	—	—	—
Жито	5	75	6	5
Ячмѣнь	6	20	6	75
Гречка	6	30	6	55
Овесъ	4	80	5	15
Горохъ до варки	7	25	9	—
„ паст.	5	—	6	—
Выка	4	50	5	25
Кокорудза стара	6	40	6	85
„ нова	5	10	5	75
Рѣпакъ зимовый	13	25	13	80
„ лѣтный	11	—	11	50
Ржѣй (Льнянка)	10	50	11	25
Насѣнье льняне	9	25	11	75
Конюшина (передна)	20	—	55	
Кминъ	22	—	25	—
Анижъ	24	50	27	50
„ плоскій	22	—	25	—
Хмѣль	200	—	270	—

Вдова по священику

шукає мѣсця въ якôмъ священичôмъ домѣ яко управительниця дому або и цѣлого господарства пôдъ дуже приступными условіями. Адреса: **M. C. K. poste restante Надвôрна.** (1—10)

ИЗИДОРЪ РАБНЕРЪ

при ул. Галицкôй, ч. 19 (напротивъ торговли паперу п. Козловского)

поручає П. Т. Публичности свôй добре заосмотренный

Складъ свѣжихъ товарôвъ модныхъ,

блаватныхъ, шовковыхъ и т. и.

Одержавъ такожь свѣжій транспортъ товарôвъ осѣнныхъ и зимовыхъ.

Дякуючи П. Т. Публичности за дотеперѣшній взгляды, упрашаю, щобы и на дальше зволила удаватись до мене съ найчисленнѣйшими замовленями. (5—?)

УНИВЕРЗАЛЬНЙ ЗЕЛОВЙ ЛѢКИ

МОРИЗОНА ГИГАЙСТЕНЪ.

выробленй въ британскôй колегіи здоровля въ Лондонѣ, славнй въ Англіи и въ цѣлôмъ свѣтѣ, признанй многими лѣкарскими авторитетами и досвѣдченй черезъ милионнй доконанй вылѣченя суть найпевнѣйшй средства для ôткрытя кореня якопсь недуги и для єи точного вылѣченя.

Зерната Моризона служатъ въ знаменитый способъ на всѣ случаѣ

нестравности, ôтразы до стравъ, тяготы жовчи и нервôвъ, на гостець и ревматизмъ, на жовтяницю, хоробы печѣнки, бôль нырокъ, гемороиды, золоту жилу, вередъ (фистулу), бôль въ крижахъ, на всѣ выпрыски хоробъ наскôрныхъ, бôль очей, водяну опухлину и т. и., и т. и.

Система Моризона основуєсь на тôмъ: нечистота крови есть головнымъ жереломъ майже кождои недуги.

Черезъ довше уживанье лѣкôвъ Моризона злй соки ухиляются, кровь чистится и перемѣняєсь въ нову живу струю житя.

Въ доказъ великого почитаня для Моризона нехай послужитъ тое, що черезъ чотырекрайцарову субскрипцію здвигнено въ Лондонѣ памятникъ, котрый служитъ на прикрасу мѣста.

Цѣны зернятъ Моризона:

1 пара малыхъ пуделочокъ Нръ 1 и Нръ 2 стоитъ 1·50 зр. а. в.
1 „ середныхъ „ Нръ 1 и Нръ 2 „ 3·20 „ „

Дôстати можна въ всѣхъ реномованыхъ торговляхъ.

Нашу генеральну агентуру заступає гуртовна торговля **ЮЛІЯ ГРОССА въ Краковѣ.**

Англійска колегія здоровля,

6—8 **MORISON & C.** *London, 33. Euston Roap.*

Для женьщинъ

съ поростомъ бороды

Depilatorium, средство до нищеня заросту,

пôсля методы проф. дра **Бетхера.**

Многими фаховыми и другими часописями (якъ пр. „Ueber Land und Meer“ и др.) средство се похвально обговорене.

Безъ найменшихъ частинъ трудячихъ, зовсѣмъ нешкодливе, не ослабляє нѣколи шкôры. Дѣлає сей-часъ вповнѣ и безъ болю. Уживанье просто. Цѣна 1·75 зр. а. в. франко за надсланьемъ належитости въ австрійско-угорскихъ маркахъ почтовыхъ або въ переказахъ.

(Строга дискреція.)

F. Neter, Fahrgasse 104, Frankfurt a. Main.

11—12

Мимо пôдвысшеного цла

на скôлько запасы выстануть — поручає торговля

КАРОЛЯ БАЛЛАБАША

во Львовѣ

Гербаты Конго ½ кил. зр. 2·— ½ к. Куба . . . . —·88
„ родинной „ „ 3·— „ „ „ бôльшои . . —·92
„ Melang de Moskau „ 4·— „ „ Цейльонъ дрôб. . —·96
„ Emperial . . . „ 5·— „ „ „ грубозерн. 1·—
„ найлуч. высѣвкôвъ „ 1·70 „ „ „ найлучшои 1·04
Кавы, на скôлько запасы выстануть найдешевше.
½ кильо Сантосъ . . —·68 „ „ Перловои . . . 1·04
„ „ Гутамаля . . —·72 „ „ Мока . . . . 1·—
„ „ Лигуайра . . —·84 „ „ Явы золотои 1·[illegible]

Свѣчки церковнй чисто стеариновй безъ жадного сурогату 500 грамôвъ або ½ кильо — за 50 кильо зр. 52. (5—?)

На сезонъ осѣнный и зимовый

поручаємъ въ найбôльшôмъ выборѣ

Матеріи вовняни | Плюшѣ и оксамиты | Шовки и адамашки | Суконця и флянелѣ | Шалѣ и хустки

ВАСИЛІЯ ТОВАРНИЦКОГО НАСЛѢДНИКИ

(Стахевичъ и Абрысовскій)

Львôвъ, ринокъ, ч. 32.

Пробы высылаємъ на жаданье ôтворотною почтою франко. 6—8

ОЛЕКСАНДРА КЛОСЕВИЧЪ

перенесла свою

РОБОТНЮ СУКОНЬ ЖѢНОЧИХЪ а заразомъ ШКОЛУ КРОЮ

зъ ул. Валовои **на ул. Хорущины** ч. 13, (I поверхъ).

Пріймає якъ доси замовленя на **вправы, сукнѣ спаперовй, верхи на футра,** заразомъ всѣлякй роботы, що входятъ въ объемъ кравецтва жѣночого: выконує тотй якъ найстаранѣйше и пôсля послѣднихъ модъ **въ найкоротшôмъ часѣ.**

Панночки зъ провинціи, котрй хотѣлибъ користати зъ науки крою, можуть найти цѣлковите помѣщенье, порозумѣвшись попередъ листовно. (2—1)

Угорскй вина

бѣлй и червонй, въ фляшкахъ и бочôвкахъ, якъ такожь власнй винокурнй коняки и наливки можна у мене якъ найдешевше дôстати.

КЕКЕСИ КАЛЬМАНЪ

(Kékesy Kálmán)

властитель винницѣ

въ Gyöngyös на Уграхъ.

Всякй поясненя и цѣнники посылаются даромъ.

Пробна скриня съ 12 фляшками по 0·7 литры стоитъ ôтъ желѣзницѣ 8 зр. (3—25)

ТЕРСТЕНЬСКА ЛЬОТЕРІЯ ВЫСТАВОВА

1. Головна выграна въ готôвцѣ 50.000 зр.

2. Головна выграна въ готôвцѣ 20.000 зр.

3. Головна выграна въ готôвцѣ 10.000 зр.

Дальше слѣдуючй выграни:

1 на **10.000** зр.—4 по **5000** зр.—5 по **3000** зр.—15 по **1000** зр.—30 по **500** зр.—50 по **300** зр.—100 по **100** зр.—200 по **50** зр.—542 по **25** зр.—разомъ

1000 выграныхъ на 213.550 зр.

Кромѣ того еще много другихъ побôчныхъ выграныхъ въ предметахъ выставовыхъ, жертвованыхъ выставцями.

Цѣна льосу 50 крейцарôвъ.

Замовленя при залученю 15 кр. на выдатки почтовй просятся надсылати до

Льотерійного ôтдѣлу Терстеньскои выставы,

Piazza Grande Nr. 2 in Triest. (8—10)

Выдавець и отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарскаго.